Asian International Justice Initiative (AIJI), a project of East-West Center and the WSD HANDA Center for Human Rights and International Justice at Stanford University (previously known as the UC Berkeley War Crimes Studies Center)

របាយការណ៍សង្ខេបប្រចាំសប្តាហ៍ លេខ ៥២

នាសប្តាហ៍នេះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបន្តស្តាប់សក្ខីកម្មរបស់សាក្សីដែលធ្លាប់បានធ្វើការនៅមន្ទីរសន្តិសុខ ស-២១ ក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញនៅអំឡុងពេលនៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។ សាក្សីដំបូងគេ គឺលោក **តយ តេង** ដែលភិនភាគរូបរាង និងសំឡេងរបស់គាត់ត្រូវបានបំលែងដោយស្ថិតនៅក្រោមវិធានការណ៍ការពារ បានបញ្ចប់សក្ខីកម្មរបស់គាត់ដែលបានបន្តតាំងពីសប្តាហ៍មុនមកម្ល៉េះ ពាក់ព័ន្ធនឹងការងាររបស់គាត់ជាអ្នកយាមនៅមន្ទីរសន្តិសុខ ស-២១ និងនៅជើងឯក។ សាក្សីបន្ទាប់ឈ្មោះលោក **ឡាច មាន** បានផ្តល់សក្ខីកម្មស្តីពីតួនាទីរបស់គាត់ជាអ្នកសួរចម្លើយនៅមន្ទីរសន្តិសុខ ស-២១។ សាក្សីចុងក្រោយ គឺលោក **ប្រាក់ ខន** បានផ្តល់សក្ខីកម្មផងដែរ អំពីការសួរយកចម្លើយ និងការធ្វើទារុណកម្មដែលគាត់បានប្រព្រឹត្ត ក្នុងពេលដែលបានធ្វើការនៅមន្ទីរសន្តិសុខ ស-២១។ នៅពេលព្រឹកថ្ងៃពុធ ជនជាប់ចោទលោក **នួន ជា** បានលះបង់ការនៅស្ងៀមរបស់គាត់ ដើម្បីផ្តល់សក្ខីកម្មស្តីពីការវាទទីទឹកដីរបស់ប្រទេសវៀតណាម ក្នុងអំឡុងពេលនៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។ ក្រៅពីការធ្លាប់បានចោទសំណួរទៅកាន់សាក្សីជំនាញមួយចំនួនមក ទង្វើបែបនេះ គឺជាលើកទីមួយហើយដែលគាត់បានផ្លាស់ប្តូរជំហរនៅស្ងៀមរបស់គាត់ ក្នុងសំណុំរឿង០០២ វគ្គ២ នេះ ។[1] ក្នុងសប្តាហ៍នេះផងដែរ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

---

[1] ជនជាប់ចោទលោក **នួន ជា** កាលពីពេលមុនធ្លាប់បានលះបង់ការនៅស្ងៀមរបស់គាត់ក្នុងសំណុំរឿង០០២ វគ្គ២ នេះ ដើម្បីចោទសំណួរទៅកាន់សាក្សីជំនាញលោកស្រី **អេលេហ្សាប៊ែត បេកឃើរ** (Elizabeth Bechker) និងលោក **អាឡិចសែនឌើរ ហ៊ីនតុន** (Alexander Hinton)។ លោក **នួន ជា** បានចោទសួរអ្នកកាសែតលោកស្រី **បេកឃើរ** (Bechker) ចំនួនពីរសំណួរស្តីពីការទម្លាក់គ្រាប់បែករបស់អាមេរិកាំងនៅអំឡុងពេលមុនឆ្នាំ១៩៧៥។ សម្រាប់សេចក្តីសង្ខេបនៃព្រឹត្តិការណ៍នេះ *សូមមើល* របាយការណ៍ប្រចាំសប្តាហ៍របស់អ្នក

បានធ្វើការដោះស្រាយសាជាថ្មីម្តងទៀត ជុំវិញបញ្ហានៃភស្តុតាងដែលបានមកតាមរយៈការធ្វើទារុណកម្ម ហើយរួមទាំងបានធ្វើការពិភាក្សាលើការកំណត់និយមន័យផ្លូវច្បាប់របស់ពាក្យទារុណកម្ម និងបញ្ហានៃការបកប្រែភាសាផងដែរ។

---

* របាយការណ៍នេះ ត្រូវបានសរសេរដោយ លេណា ហារីស ពោមីរ៉យ (Lena Harris-Pomeroy), ម៉ាលេនី ហៃដ៍ (Melanie Hyde), គុំ សុម៉ាលី, នីកូឡាស មេយខក (Nicholas Maycock), ខេតលីន កាហ្វប្រៀ (Caitlin McCaffrie), នំ វិសុទ្ធ, តាយលីណា និង ធន ស្ថាពរ ដែលជាផ្នែកមួយនៃកម្មវិធីឃ្លាំមើលសវនាការសាលាក្តីខ្មែរក្រហម និងការផ្សព្វផ្សាយតាមសហគមន៍របស់អង្គការគម្រោង ផ្តួចផ្តើមយុត្តិធម៌អន្តរជាតិប្រចាំអាស៊ី (AIJI)។ AIJI គឺជាគម្រោងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងមជ្ឈមណ្ឌលបស្ចិម-បូព៌ា (East-West Center) នៅអូណូឡូឡូ (Honolulu) និងមជ្ឈមណ្ឌល ដាប់ប៊ែលយូ.អេស.ឌី ហាន់ដា សម្រាប់សិទ្ធិមនុស្ស និងយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ (The WSD HANDA Center) ដែលកាលពីមុនត្រូវបានគេស្គាល់ថាជា មជ្ឈមណ្ឌលសិក្សាអំពីឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាម ប៊ែកឃ្លី (Berkeley War Crime Study Center)។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៣មក មជ្ឈមណ្ឌលទាំងពីរនេះ បានកំពុងធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការគ្នាលើគម្រោងជាច្រើន ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការបង្កើតការផ្តួចផ្តើមយុត្តិធម៌ និងកម្មវិធីកសាងសមត្ថភាពនានាក្នុងវិស័យសិទ្ធិមនុស្សប្រចាំតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍នេះ។

ឃ្លាំមើលសវនាការសាលាក្តីខ្មែរក្នុងសំណុំរឿង០០២ វគ្គ២ លេខ៨ ស្តីពីសវនាការលើភស្តុតាង សប្តាហ៍ទី៥ (ចុះថ្ងៃទី៩ ដល់ទី១២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៥)។ លោក **នួន ជា** ក៏បានចោទសំណួរទៅកាន់នរវិទូលោក **ហ៊ីនថុន** (Hinton) ពាក់ព័ន្ធនឹងការទម្លាក់គ្រាប់បែករបស់អាមេរិកាំងនៅមុនឆ្នាំ១៩៧៥ និងគោលនយោបាយការបរទេសរបស់ប្រទេសវៀតណាម ផងដែរ ដែលសេចក្តីសង្ខេបទាំងនេះ មាននៅក្នុងរបាយការណ៍ប្រចាំសប្តាហ៍របស់អ្នកឃ្លាំមើលសវនាការសាលាក្តីខ្មែរក្រហមក្នុងសំណុំរឿង០០២ វគ្គ២ លេខ៤៧ ស្តីពីសវនាការលើភស្តុតាង សប្តាហ៍ទី៤៤ (ចុះថ្ងៃទី១៤ ដល់ទី១៧ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦)។